

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานกรมอนามัย รอบ 9 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557
ระหว่างวันที่ 25 – 27 มิถุนายน 2557
ณ โรงแรมปรินซ์ พาเลซ มหานาค กรุงเทพมหานคร

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ทบทวนบทบาทภารกิจ โดยให้ความสำคัญกับการเป็นผู้อภิบาลระบบสาธารณสุข เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพระบบงานสาธารณสุขของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ ในบทบาทขององค์กรหลักด้านสุขภาพระดับประเทศ (National Health Authority : NHA) และได้มอบหมายให้กรมอนามัยเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ส่งผลให้กรมอนามัยต้องปรับทิศทางและยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับบทบาทดังกล่าว โดยมุ่งเน้นภารกิจหลักใน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) "ด้านการส่งเสริมสุขภาพ" ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการและบริการส่งเสริมสุขภาพในทุกกลุ่มวัย เริ่มตั้งแต่ตั้งครรภ์ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน วัยชรา จนกระทั่งเสียชีวิต โดยเพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มีสุขภาพที่ดีและมีความสุข ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- 2) "ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม" มุ่งเน้นพัฒนาสุขภาพหรือสุขภาวะที่คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข โดยกรมอนามัย มีหน้าที่ในการพัฒนาหารูปแบบกฎระเบียบ และสร้างเครือข่ายตรวจสอบ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- 3) "ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ" โดยใช้หลัก 3 อ.2 ส. และ 1 พ. ได้แก่ 1. อ.อาหาร กินอาหารที่มีสารอาหารให้ครบ 5 หมู่ เน้นผักผลไม้ที่มีกากใยสูงๆ ลดหวาน มัน เค็ม อาหารรสจัด อาหารหมักดอง กินอาหารที่ปรุงสุกใหม่ เลี่ยงอาหารสุกๆ ดิบๆ หรืออาหารค้างคืน 2. อ.ออกกำลังกาย ออกกำลังกายให้ได้อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที 3. อ.อารมณ์ ทำจิตใจให้แจ่มใสอยู่เสมอ หาวิธีคลายเครียดหรือทำกิจกรรม เช่น ปลูกต้นไม้ เล่นดนตรี วาดภาพ ท่องเที่ยว เป็นต้น รวมทั้งควรพักผ่อนให้พอเพียงวันละ 6-8 ชั่วโมง อีก 2 ส คือ ส1.ไม่สูบบุหรี่ เพราะบุหรี่มีสารสำคัญที่ทำให้เกิดการเสพติด คือ นิโคติน และ ส.2 คืองดดื่มสุราและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ส่วน พ.คือ การดูแลสุขภาพช่องปากเป็นประจำ แปรงฟันอย่างน้อย 2 ครั้ง เช้าและก่อนนอน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 กรมอนามัยจึงได้กำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายความสำเร็จการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนระบบสุขภาพที่กรมอนามัยรับผิดชอบ และเพื่อควบคุม กำกับ ติดตาม ผลสัมฤทธิ์ของงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักรับผิดชอบดูแลตัวชี้วัดต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว กรมอนามัยโดยกองแผนงานจึงกำหนดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานกรมอนามัย รอบ 9 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อรับทราบสถานการณ์ และความก้าวหน้าการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกรมอนามัย สถานการณ์ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และโครงการสำคัญตามนโยบายกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557
2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน และร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานกรมอนามัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. เพื่อนำข้อมูลสถานการณ์การดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม รอบ 9 เดือน มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ประจำปี 2558

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหาร/ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์ หัวหน้ากลุ่มบริหารยุทธศาสตร์และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องจากสำนัก/กอง/ศูนย์ รวม 220 คน

รูปแบบการประชุม

วิธีการดำเนินการประชุม ประกอบด้วย การนำเสนอผลงาน การอภิปราย การจัดนิทรรศการ และการประชุมกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศูนย์อนามัยนำเสนอผลการดำเนินงาน

- ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกรมอนามัย (ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ที่กรมอนามัยรับผิดชอบ (๘ ตัวชี้วัด) และตัวชี้วัดกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ (๒๔ ตัวชี้วัด)

- ผลการดำเนินงานสำคัญตามนโยบายที่อธิบดีกรมอนามัยมอบหมาย ได้แก่ การป้องกันเด็กจมน้ำ การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การออกกำลังกาย การบริหารกล้ามเนื้อตา และฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ การพัฒนาสุขอนามัยในถิ่นทุรกันดาร การใช้ประโยชน์จากสิ่งปฏิภูลและขยะมูลฝอย การพัฒนาคุณภาพน้ำประปาดื่มได้ การพัฒนาตลาดสะอาด อาหารปลอดภัย และการดำเนินงานด้านการสื่อสารและตอบโต้ความเสี่ยง

- สถานการณ์ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับเขตตามบริบทของพื้นที่

- Best Practices หรือนวัตกรรม อย่างน้อย ๑ เรื่อง

- ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในภาพรวม (ด้านบริหารจัดการ/ด้านวิชาการ)

2. รองอธิบดีกรมอนามัยให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การจัดนิทรรศการการดำเนินงานด้านการสื่อสารและตอบโต้ความเสี่ยงงานส่งเสริมสุขภาพ

พร้อมบรรยายประกอบด้วย ดังนี้

- เทคนิคการสื่อสารแบบมีอาชีพ โดย ศูนย์อนามัยที่ 9 พิษณุโลก

- นวัตกรรมสื่อสารเวทิสู่อาเซียน โดย ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น

- การบูรณาการและการสร้างเครือข่าย โดย ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช

- บุคลิกภาพนักสื่อสาร โดย ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี

- สื่อสารสุขภาพออนไลน์อย่างไร...เมื่อไทยก้าวสู่อาเซียน โดย สำนักสื่อสารและตอบโต้ความเสี่ยง

สรุปนโยบายจากการกล่าวเปิดการประชุม

ดร.นายแพทย์พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีกรมอนามัย ประธานการประชุม ได้กล่าวเปิดการประชุม และมอบนโยบายการดำเนินงานกรมอนามัยสรุปดังนี้

1. ขอความร่วมมือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพทุกแห่งร้องเพลงเทิดพระบิดาท่อนหน้าพระรูปสมเด็จพระราชาบิดาก่อนเริ่มปฏิบัติงานตอนเช้าเป็นประจำทุกวัน

2. การใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ค้างท่อ ปี 2557 ให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ

ดังนี้

- โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนกรกฎาคม 2557

- โครงการใหม่ที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ตั้งเรื่องภายในสิ้นเดือนมิถุนายน 2557 ถ้าพ้น

กำหนดเวลาดังกล่าวต้องส่งงบประมาณคืนคลัง

3. แนวทางการดำเนินงาน ปี 2558

- ปี 2558 กรมอนามัยได้รับการจัดสรรงบประมาณ งบดำเนินงาน ลดลงประมาณ 100 ล้านบาท ดังนั้นขอให้ทุกหน่วยงานลดการจัดประชุมชี้แจงให้น้อยลง โดยส่งเสริมการใช้ IT ในการทำงานมากขึ้น เช่น สร้างเครือข่าย line group เพื่อใช้ในการทำงาน ทั้งนี้ขอให้ผู้บริหารหน่วยงานจัดทำแผนการใช้ Social media ในการสื่อสารเรื่องงานแทนการประชุมเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ กรมอนามัยจะปรับปรุงห้องประชุมกรมอนามัยเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดประชุมของกรมแทนการจัดประชุมนอกสถานที่
- ให้สำนัก/กองส่วนกลางจัดทำ Proposal เพื่อหาแหล่งงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มเติม เช่น งบ สปสช.
- งานในระดับพื้นที่เป็นภารกิจหลักของศูนย์อนามัยเขต รวมทั้งต้องทำหน้าที่ในการผลักดันและขับเคลื่อนให้เขตสุขภาพดำเนินการตามนโยบายและมาตรฐาน ส่วนกลางมีบทบาทในการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์อนามัยเขต
- ปรับวิธีการทำงานโดยประเด็นงานเริ่มจากศูนย์อนามัยเขต ที่เน้นการบูรณาการทั้งภายในภายนอก เน้นการพัฒนาให้มีต้นแบบ/ตัวแบบ โดยเลือกพื้นที่ที่เป็น best practices เพื่อการศึกษา/เรียนรู้ เพื่อเป็นตัวอย่าง หรือเลือกพื้นที่ที่เป็นปัญหาเพื่อใช้เป็นโอกาสในการพัฒนา
- ผลักดันโครงการส่งเสริมสุขภาพระดับท้องถิ่นด้วยการทำ MOU โดยใช้งบประมาณของท้องถิ่น เพื่อลดการใช้งบประมาณของกรม
- การกำหนดตัวชี้วัดต้องไม่เป็นภาระของพื้นที่ และเน้นการใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ให้ใช้ระบบการสำรวจแทนระบบรายงานในปัจจุบันเนื่องจากเป็นนโยบายของปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูลของ รพ.สต.

สรุปผลการประชุม

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานภาพรวมตามตัวชี้วัดกรมอนามัย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขในส่วนที่กรมอนามัยรับผิดชอบ (8 ตัวชี้วัด)		
1. อัตราส่วนการตายมารดา	ไม่เกิน 15 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน	14.42
2. ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85	87.73
3. ร้อยละของ รพ. ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ANC คุณภาพ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	74.76
4. ร้อยละของบริการ WCC คุณภาพ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	70.51
5. ร้อยละของศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	65.52
6. ร้อยละของเด็กวัยเรียนที่มีภาวะอ้วน	ไม่เกินร้อยละ 15	6.83
7. อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี (ต่อพันประชากรหญิงอายุ 15 - 19 ปี)	ไม่เกิน 50 พันประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี	20.74
8. ร้อยละของ รพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 45	48.13

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดกรมอนามัย (24 ตัวชี้วัด)		
1. ผู้สูงอายุและก่อนวัยสูงอายุได้รับฟันเทียมพระราชทาน	จำนวน 35,000 ราย	16,736
2. ร้อยละของโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัวผ่านเกณฑ์ระดับทอง	ร้อยละ 95	89.86
3. ร้อยละของตำบลผ่านเกณฑ์ตำบลนมแม่เพื่อสายใยรักแห่งครอบครัว	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40	20.89
4. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	56.20
5. ร้อยละของเด็ก 0-5 ปี ได้รับการตรวจพัฒนาการตามวัย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	86.69
6. ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีปัญหาฟันน้ำนมผุ	ไม่เกินร้อยละ 57	32.05
7. โรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร	จำนวน 154 แห่ง/ประเทศ	71 แห่ง
8. ร้อยละของเด็กวัยเรียน (6-14 ปี) มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	78.18
9. ร้อยละโรงเรียนปลอดน้ำอัดลม (ควบคุมน้ำหวานและขนมกรุบกรอบ)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75	70.72
10. ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (รพศ., รพท., รพช.) ผ่านเกณฑ์โรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน	ร้อยละ 40	31.90
11. ร้อยละของอำเภอที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์	ร้อยละ 40	17.77
12. ร้อยละของการตั้งครุฑฯ ในวัยรุ่นอายุ 15 - 19 ปี	ร้อยละ 10	-
13.1 สถานบริการสาธารณสุขสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีการดำเนินงานคลินิกปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (DPAC) ตามเกณฑ์การประเมินของกรมอนามัย (รพศ., รพท., รพช.)	ร้อยละ 100	83.30
13.2 สถานบริการสาธารณสุขสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีการดำเนินงานคลินิกปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (DPAC) ตามเกณฑ์การประเมินของกรมอนามัย (รพ.สต.)	ร้อยละ 60	70.74
14. จำนวนโรงพยาบาลที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติฉบับปรับปรุง	จำนวน 12 แห่ง/ประเทศ	5 แห่ง
15. ศูนย์การเรียนรู้องค์กรต้นแบบไร้พุง	จำนวน 152 แห่ง(ใหม่)	95 แห่ง
16. ร้อยละของผู้สูงอายุในกลุ่มเสี่ยงได้รับการพัฒนาทักษะกายใจ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	77.37
17. ร้อยละของตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25	23.76
18. จำนวนหน่วยบริการจัดบริการส่งเสริมป้องกันโรคในช่องปากผู้สูงอายุ	จำนวน 76 แห่ง/ประเทศ	273 แห่ง
19. ร้อยละของมูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกสุขลักษณะ	ร้อยละ 80	93.73

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
20. ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน ได้มาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการมูลฝอยติดเชื้อถูกสุขลักษณะ 2) การรายงานการเดินระบบบำบัดน้ำเสียตาม ม.80 3) สถานประกอบการอาหารผู้ป่วยได้มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร 4) ระบบการจัดการน้ำบริโภคผ่านการรับรองน้ำประปาดื่มได้	ร้อยละ 30	28.13
21. ร้อยละของสิ่งแวดล้อมผ่านเกณฑ์มาตรฐาน HAS	ร้อยละ 80	53.69
22. จำนวนตลาดน้ำซื้อต้นแบบ	จำนวน 77 แห่ง/ประเทศ	37 แห่ง
23. จำนวน อปท. มีคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย 1 ใน 4 ด้าน	จำนวน 200 แห่ง/ประเทศ	117 แห่ง
24. จังหวัดที่มีระบบและกลไกการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ครอบคลุม 4 ด้าน	จำนวน 32 จังหวัด/ประเทศ	22 จังหวัด

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 1-12

สรุปการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกรมอนามัยทั้ง 32 ตัวชี้วัด รอบ 9 เดือน สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้ 13 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 40 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ส่วนที่เหลือคาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายในรอบ 12 เดือนทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานสำคัญตามนโยบายที่อธิบดีกรมอนามัยมอบหมาย

- **การป้องกันเด็กจมน้ำ** เพื่อฝึกเด็กให้ว่ายน้ำโดยการสร้างความคุ้นเคยกับน้ำ เรียนรู้สถานการณ์ที่ปลอดภัย รู้จักช่วยเหลือตนเอง กระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก และยังเป็นการเอาชีวิตรอดจากภาวะการฉกฉวยเงิน กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - จัดอบรมให้ความรู้และทักษะการสร้างความปลอดภัยในน้ำสำหรับเด็กเล็ก แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงาน (ครู ก)
 - จัดตั้งชมรม Baby Exercise By Swimming จัดโปรแกรมตารางการฝึกเด็กเรียนว่ายน้ำตามกลุ่มวัย ได้แก่ เด็กเล็ก เด็กกลาง และเด็กโต โดยมีการเรียนการสอนทุกวันตามโปรแกรมจัดไว้
 - จัดสร้างสระว่ายน้ำแบบเคลื่อนย้ายได้ สำหรับสนับสนุนกิจกรรมการป้องกันเด็กจมน้ำ
- **การป้องกันการตั้งครกในวัยรุ่น** เพื่อเสริมสร้างเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีพฤติกรรมสุขภาพและพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ภายใต้ระบบบริการสาธารณสุขคุณภาพ
 - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนการพัฒนาบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น และการพัฒนาอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์แก่ผู้รับผิดชอบงาน
 - รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ออกบูธ รณรงค์ป้องกันการตั้งครกก่อนวัยอันควรร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- **การบริหารกล้ามเนื้อตาและฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้นแบบวิถีธรรมชาติ** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - พัฒนาศักยภาพแก่บุคลากรที่รับผิดชอบงาน (ครู ก) และคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโดยแบบสอบถามเรื่องสายตา

- จัดตั้งคลินิก “คลินิกรักษาดวงตา” เน้นกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นนักเรียน นักศึกษา และวัยทำงาน

- **โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - จัดกิจกรรมรณรงค์ “จักรยานรวมใจ ผ่องไทยสุขภาพดีเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๒ เมษายน ๒๕๕๗”
 - พัฒนารูปแบบการออกกำลังกายในน้ำสำหรับเด็ก (Baby Exercise By HPC 5)
 - พัฒนาการบริการ Fitness โดยมีกิจกรรม เช่น เพิ่มบริการโต๊ะปิงปอง จัด Class Stretching Fit ball Weight training ยางยืด ตาราง ๙ ช่อง โปรแกรมหุ่นสวยสุขภาพดีด้วยการออกกำลังกาย โปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๓ อ ไร่ฟุง ไร่โรค
 - พัฒนาหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อการควบคุมและลดน้ำหนักขึ้นโดยการให้ผู้คนใจสมัครเข้ารับการอบรมแบบลงทะเบียน
- **การพัฒนาตลาดสะอาด อาหารปลอดภัย** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - อบรมเจ้าหน้าที่สาธารณสุข/อปท. ๙ จังหวัด และชมรมผู้ประกอบการ ตลาด ร้านอาหาร แผงลอย เพื่อพัฒนามาตรฐานสู่ "ร้านอาหารไทย ปลอดภัย สุขภาพดี" CFGT Plus
 - เฝ้าระวังทางสุขาภิบาลอาหาร ในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยเก็บตัวอย่างอาหารในร้านอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร ตลาดนัด จำนวน 2 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย
 - ให้การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ เป็นวิทยากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้สัมผัสอาหาร
- **การพัฒนาคุณภาพน้ำประปาดื่มได้** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - พัฒนาศักยภาพผู้ดูแลระบบประปา
- **การใช้ประโยชน์จากสิ่งปฏิกูล/ขยะมูลฝอยและการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาดื่มได้** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้มีการดำเนินการคัดแยกขยะ
- **การดำเนินงานด้านการสื่อสารและตอบโต้ความเสี่ยง** กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการได้แก่
 - ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและความรู้ผ่านเว็บไซต์ศูนย์ และรณรงค์กิจกรรมร่วมกับพื้นที่
 - อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการสื่อสารในการเขียนข่าว บทความ และการถ่ายภาพ

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน Best Practices

หน่วยงาน	ประเด็น/เรื่อง
ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพมหานคร	การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น	<ul style="list-style-type: none"> - การนวดกดจุดสะท้อนที่เท้า (Foot Reflexology) เพื่อผ่อนคลายความเจ็บปวด และลดเวลาในระยะที่ 1 ของการคลอด - การผลิต Animation 2 D หรือภาพเคลื่อนไหวเสมือนจริง 2 มิติ เป็นสื่อการให้ความรู้กับมารดาและญาติ - แบบตรวจร้านอาหารเวียงจันทน์-หนองคาย เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

หน่วยงาน	ประเด็น/เรื่อง
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี	- การให้บริการโรงเรียนพ่อแม่ ในรูปแบบจิตตปัญญาศึกษา - การให้บริการส่งเสริมป้องกันและควบคุมโรคหาลัสซีเมียในหญิงตั้งครรภ์แบบครบวงจร
ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์	โรงเรียนพ่อแม่
ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช	สถานีสภาพศูนย์อนามัย 11 เพื่อการพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จหลัก

ส่วนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

● ด้านบริหารจัดการ

1. ส่วนกลางจัดสรรและโอนงบประมาณมาพร้อมกิจกรรมกลางปี ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงานที่ได้วางแผนไว้ตั้งแต่ต้นปี และภาพรวมการใช้งบประมาณแต่ละไตรมาส
2. ขาดงบประมาณในการดำเนินงานร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
3. การได้มาของข้อมูลตัวชี้วัดต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว
4. การประเมินรับรองงานตามตัวชี้วัดของกรมอนามัยมีจำนวนมาก ทำให้ทำให้ภาระงานอื่นๆ ไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่
5. ตัวชี้วัดการเจริญเติบโตส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนของเด็กอายุ 6-14 ปี เป็นตัวชี้วัดที่อยู่นอกเหนือจากตัวชี้วัดภาคบังคับของกระทรวงฯ ระดับพื้นที่ให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย ทำให้การผลักดันค่อนข้างลำบาก ข้อมูลในการบันทึกรายบุคคลค่อนข้างเยอะเป็นภาระกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เนื่องจากมีจำนวนเด็กมาก ประกอบกับโปรแกรมยังไม่สมบูรณ์ เป็นอุปสรรคในการบันทึกข้อมูล
6. การบังคับใช้กฎหมายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อพท. ยังไม่มีประสิทธิภาพ
7. บุคลากรของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่รับผิดชอบงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมีจำนวนจำกัดทำให้ศูนย์อนามัยต้องลงไปช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน
8. ศูนย์อนามัยที่ 6 มีพื้นที่รับผิดชอบ 2 เขต คือ เขตบริการสุขภาพที่ 7 และ 8 ซึ่งในแต่ละเขตมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานแก่เขตบริการสุขภาพได้อย่างเต็มที่
9. การจัดประชุมวิชาการของกอง/สำนักงานในกรมอนามัย เป็นช่วงเดียวกับการลงทำงานในพื้นที่ของศูนย์ฯ ทำให้บางครั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้

● ด้านวิชาการ

1. ตัวชี้วัดมีจำนวนมาก ไม่สะท้อนกับบทบาท NHA ของกรมอนามัย และค่านิยมบางตัวชี้วัดไม่ชัดเจนทำให้การประสานงานกับพื้นที่ติดขัด
2. การกำหนดกลยุทธ์และมาตรการ ส่วนใหญ่ยังเป็นหลักการกว้างๆ ไม่ specific กับปัญหา กลุ่มเป้าหมาย
3. คณะกรรมการ MCH-BOARD บางจังหวัดและอำเภอขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องบางพื้นที่ไม่มีคณะกรรมการ MCH-BOARD
4. การดำเนินงานคลินิก DPAC ในระดับ รพ.สต. ผู้รับผิดชอบงานยังขาดทักษะการให้คำปรึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

5. พื้นที่ที่รับผิดชอบมีปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมาก และเกิดภัยพิบัติเป็นประจำทุกปี
เจ้าหน้าที่ขาดองค์ความรู้และเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา

● **ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา**

1. การปรับตัวเข้าสู่บทบาทใหม่ของศูนย์อนามัย/กรมอนามัย ควรต้องทำอย่างจริงจังและลงทุนมากขึ้นในการปรับกระบวนการทัศน์ พัฒนาศักยภาพบุคลากร
2. พัฒนาตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับบทบาท NHA และไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป
3. การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานของสำนัก/กองให้ศูนย์อนามัยรับทราบควรดำเนินการตั้งแต่ต้นปี เพื่อให้ศูนย์ฯ จะสามารถกำหนดแผนการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ไม่ซ้ำซ้อน
4. พัฒนาระบบข้อมูล ระบบเฝ้าระวังให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า และไม่เป็นการระดมมากเกินไปในการจัดเก็บข้อมูล
5. มาตรฐานต่างๆ มีจำนวนมาก ควรทบทวน บูรณาการ และกำหนดวิธีการประเมินรับรองมาตรฐานที่เหมาะสมกับการทำงานจริงในพื้นที่
6. ระดับกรมควรมีการบูรณาการการดำเนินงานเรื่องตัวชี้วัดการเจริญเติบโตฯ ของเด็ก ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและผลักดันให้อยู่ในการดำเนินงานของโรงเรียน
7. สำนัก/กองวิชาการควรวางแผนการประชุมให้เสร็จก่อนสิ้นปีงบประมาณและเวียนแจ้งให้ศูนย์ฯ ได้ทราบ เพื่อให้ทันวิชาการสามารถวางแผนปฏิบัติงานได้ล่วงหน้า และสามารถเข้าประชุมร่วมกับสำนักวิชาการได้

● **ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร**

1. ตัวชี้วัดควรปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบทบาท NHA โดยคิดจากฐานของประชาชน หรือเครือข่าย Provider
2. กรมอนามัยมีบุคลากรที่เป็น Expert หลายด้าน โดยเฉพาะผู้บริหารหน่วยงานเป็น Expert ทุกด้าน ดังนั้น ควรนำศักยภาพความเป็น Expert มาพัฒนาระบบงานด้าน M&E และระบบเฝ้าระวัง
3. ในปี 2558 กรมอนามัยเน้นการขับเคลื่อนการดำเนินงาน 5 เสาหลักของกรม ดังนั้น ฝากสำนัก/กองวิชาการพิจารณากำหนดแนวทางการขับเคลื่อนงานดังกล่าว ซึ่งอาจจะจัดทำเป็นตัวชี้วัดตั้งแต่ระดับ PI จนถึง KPI ระดับประเทศ
4. ในปี 2558 การดำเนินงานจะเน้นการบูรณาการหลายระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงาน/โครงการระหว่างกรม เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน โดยการผสมผสานการทำงานแบบ Patient care team ซึ่ง Key success Factor ในการดำเนินงานได้แก่ การบริหารจัดการที่ดี ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาล การบริหารการเงินการคลัง การใช้สื่อ electronic และการเชื่อมโยงกับเขตบริการสุขภาพ

ส่วนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจ

การประชุมครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 ของผู้เข้าร่วมประชุม ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการประชุม พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 89.36 มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 59.57 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในภาพรวมการจัดการประชุมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ร้อยละ 57.78 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า ขอให้จัดแบบนี้ทุกปีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเรียนรู้ และติดตามงาน นอกจากนี้การจัดอาหารว่างขอให้เป็น Healthy Break ตามนโยบายกรมอนามัย
